

Waterschap Limburg
T.a.v. XXX
Maria Theresialaan 99
6043 CX ROERMOND

Ons kenmerk D2023-06-002943
Zaaknummer 2023-024458
Bijlage(n) 0

Maastricht 19 juni 2023
Verzonden 19 juni 2023

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben een aanvraag voor een ontheffing soorten Wet natuurbescherming ontvangen van:

Naam aanvrager: Waterschap Limburg

Ontvangen op: 25 april 2023
Aangevuld op: 25 mei 2023

Locatie activiteit(en): Vlootbeekdal te Posterholt

Betreft: doen van onderzoek
Zaaknummer: 2023-024458

Onderdelen van deze ontheffing soorten Wet natuurbescherming:

1. Besluit
2. Procedure
3. Bezwaar
4. Inwerkingtreding
5. Voorschriften
6. Overwegingen

1. Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (Wnb), en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen;
2. dat ontheffing wordt verleend voor het doen van onderzoek in het Vlootbeekdal te Posterholt;
3. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk vangen van het donker pimperlblauwtje (*Phengaris nausithous*), artikel 3.5, eerste lid, Wnb;
 - het opzettelijk verstoren van het donker pimperlblauwtje (*Phengaris nausithous*), artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
4. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 5 vermelde voorschriften verbonden zijn;
5. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode van 15 juni 2023 tot 15 augustus 2023;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 25 april 2023, aangevuld op 25 mei 2023, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

A.F.M. Dohmen
Plaatsvervangend waarnemend clustermanager, onderdeel vergunningen
Cluster Vergunningen, toezicht en handhaving

2. Procedure

Op 25 april 2023, aangevuld op 25 mei 2023, heeft OmniVerde BV, daartoe gemachtigd door aanvrager, een aanvraag om een ontheffing soorten Wet natuurbescherming ingediend.

Het betreft het doen van onderzoek op de locatie Vlootbeekdal te Posterholt.

Deze aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2023-024458.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing Soorten Wet natuurbescherming (Wnb) hoofdstuk 3 van 24 april 2023, aangevuld op 25 mei 2023;
- Machtiging;

- Voortoets Natura 2000 Roerdal - In het kader van het nemen van wing clips bij donker pimperlblauwtjes in het Vlootbeekdal te Posterholt, kenmerk 2022-WL10, OmniVerde BV, 24 april 2023, aangevuld op 25 mei 2023;
- Activiteitenplan - In het kader van het nemen van wing clips bij donker pimperlblauwtjes in het Vlootbeekdal te Posterholt, OmniVerde BV, 24 april 2023.

Vorbereidingsprocedure

Dit besluit is met de reguliere procedure voorbereid zoals beschreven in titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Verlengen beslistermijn

Wij hebben de beslistermijn verlengd met zeven weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid, Wnb.

Kennisgeving

De kennisgeving wordt gepubliceerd op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Overige wet- en regelgeving

Wij wijzen u erop dat er mogelijk nog op grond van andere wet- en regelgeving een andere toestemming nodig is.

Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit, kunt u contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is digitaal verzonden aan:

- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Roerdalen;
- OmniVerde BV (berichtenbox).

3. Bezwaar

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Algehele Juridische Zaken, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Naast het indienen van uw bezwaarschrift per post is ook de elektronische weg opengesteld. U dient dan gebruik te maken van een daartoe ontwikkeld webformulier. Aan het webformulier is een DigiD-module (voor particulieren) dan wel eHerkenning-module (voor ondernemers en organisaties, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel) gekoppeld zodat u het bezwaarschrift digitaal kunt ondertekenen. Op deze wijze wordt onder andere gewaarborgd dat het elektronisch verkeer op een betrouwbare en vertrouwelijke manier plaatsvindt.

De webformulieren zijn geplaatst op de website van de Provincie Limburg en te raadplegen via www.limburg.nl/loket/producten-diensten/@606/bezwaar-beslissing onder 'Hoe dient u uw bezwaar in?'

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Sector Bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

4. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking één dag na de toezending aan de aanvrager.

5. Voorschriften

1. De ontheffing is verleend voor de periode van 15 juni 2023 tot 15 augustus 2023.
2. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soort en handelingen verleend.
3. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
4. De ontheffing geldt voor het plangebied in het Vlootbeekdal te Posterholt, zoals opgenomen in figuur 1 in hoofdstuk 6 van dit besluit.
5. De ontheffinghouder moet direct contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99 indien bij het uitvoeren van werkzaamheden andere beschermde soorten worden aangetroffen of andere handelingen noodzakelijk zijn als waarvoor deze ontheffing is verleend en sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling.
6. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig zijn en op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
7. Met inachtneming van de voorschriften in dit besluit moeten de maatregelen uitgevoerd worden zoals beschreven in hoofdstuk 2 en 7 van het 'Activiteitenplan - In het kader van het nemen van wing clips bij donker pimperlblauwtjes in het Vlootbeekdal te Posterholt', OmniVerde BV, 24 april 2023.

8. De maatregelen zoals opgenomen in het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.
9. De wing clips bij de donker pimpernelblauwtjes moeten op de volgende manier worden genomen:
- a. De donker pimpernelblauwtjes moeten overdag bij droog weer voorzichtig worden gevangen. Dit vangen moet handmatig met een vlindernet plaatsvinden en mag alleen op het moment dat het donker pimpernelblauwtje is gaan zitten op vegetatie. Vliegende donker pimpernelblauwtjes mogen niet gevangen worden;
 - b. Bij het vangen moeten de onderzoekers ervoor zorgen dat de vegetatie (en waardplanten) niet of nauwelijks verstoord wordt en dat het vangen zo kort als mogelijk duurt;
 - c. Na het vangen moet het donker pimpernelblauwtje worden overgezet in een doorzichtig buisje dat in een koelbox met koelelementen geplaatst wordt voor maximaal 15 minuten;
 - d. Vervolgens moet het donker pimpernelblauwtje voorzichtig met een speciale pincet uit het buisje gehaald worden. Met een scherp schaartje met een smalle punt moet een driehoekje van ongeveer 3 mm² aan de rand van een vleugel ingeknipt worden, vergelijkbaar met een vogelbeet. Vervolgens moet dit driehoekje met een fijne pincet opgepakt worden, los worden gemaakt van de rest van de vleugel en daarna bewaard worden in een buisje met 95% alcohol totdat de analyse plaatsvindt;
 - e. Het donker pimpernelblauwtje moet daarna met een markerpen een stip op de onderkant van de rechter achtervleugel krijgen;
 - f. Vervolgens moet het donker pimpernelblauwtje op de plek van de vangst in de schaduw gezet worden, zodat hij kan opwarmen en wegvliegen;
 - g. Voorschrift 9a tot en met 8f mogen alleen door ervaren onderzoekers (werkzaam bij de Vlinderstichting en/of Stichting Science4Nature) met voldoende kennis van het nemen van wing clips worden uitgevoerd
9. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd in afstemming met een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
- a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;

e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;

f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

10. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren moet, minimaal acht weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend worden.

6. Overwegingen

Bij het nemen van het besluit op deze aanvraag hebben wij het volgende overwogen.

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd in paragraaf 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten) en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten in paragraaf 3.2 (Habitatrichtlijnsoorten). Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (Andere soorten).

Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden.

Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten.

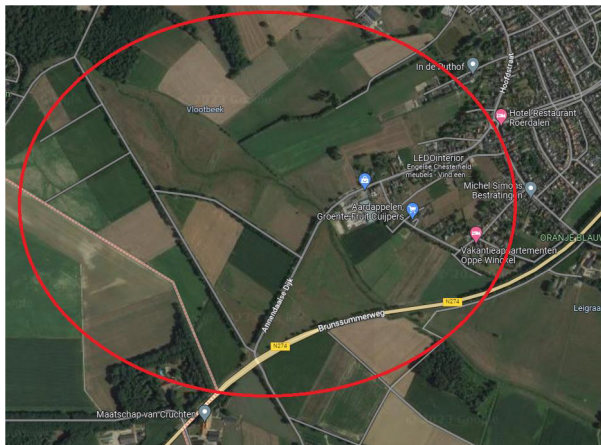
Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemd artikel genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Omschrijving aanvraag

De enige populatie van het donker pimpernelblauwtje in Nederland is na een maaibeurt in de vliegtijd gereduceerd tot een totale populatiegrootte van 12 tot 15 vlinders. Hierdoor is de gunstige staat van instandhouding ernstig beschadigd, er is zelfs een kans dat de populatie binnen enkele jaren verdwijnt.

Een duurzame staat van instandhouding kan bij deze kleine populatie alleen worden gerealiseerd als vlinders worden bijgeplaatst of, mocht de populatie op termijn verdwijnen, geherintroduceerd. De vlinders die nu in het Vlootbeekdal voorkomen (zie figuur 1 voor het plangebied) zijn het best aangepast aan hun leefgebied in Nederland. Kennis over haar genensamenstelling is noodzakelijk om in het buitenland de meest geschikte bronpopulatie(s) te kunnen bepalen die tevens een brede genetische variatie heeft, zodat deze in de toekomst in het Vlootbeekdal bijgeplaatst kunnen worden. Deze analyse naar de genensamenstelling wordt uitgevoerd door middel van het nemen van een wing clip bij het donker pimperlblauwtje.

Figuur 1: Het plangebied

Hiervoor worden de donkere pimperlblauwtjes door ter zake kundige personen gevangen in de vliegperiode (15 juni tot 15 augustus) conform de voorschriften van voorliggende ontheffing en overgezet in een doorzichtig buisje. Dit buisje wordt in een koelbox met koelelementen geplaatst. Als de vlinder voldoende afgekoeld is, wordt er een wing clip genomen. Vervolgens wordt de vlinder op de plek van de vangst in de schaduw gezet. Deze kan daar opwarmen en vliegt binnen enkele minuten weg.

In het Natura 2000-gebied Roerdal, waar het Vlootbeekdal zich in bevindt, is het donker pimperlblauwtje aangewezen als Habitatrichtlijnsoort. De voorgenomen activiteiten hebben geen significante negatieve effecten op de soort, waardoor er geen vergunning gebiedsbescherming onderdeel soorten Wet Natuurbescherming (Wnb) nodig is. Wel is er een ontheffing soorten Wnb nodig voor het opzettelijk verstoren van het donker pimperlblauwtje.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatie gebonden, aangezien op deze locatie zich de enige populatie van het donker pimperlblauwtje in Nederland bevindt. Dat betekent dat de wing clips alleen op deze locatie en bij deze populatie afgenomen kunnen worden.

De wing clips worden genomen door 2 onderzoekers die reeds veel ervaring met deze methode van samplen hebben en daardoor garant kunnen staan voor een optimale uitvoering zonder schade aan de dieren of de populatie te veroorzaken. Deze methode heeft geen effect op het gedrag en de overlevingskansen van de soort. Het nemen van wing clips is namelijk de enige non-invasieve methode (die ook breed in wetenschappelijke studies toegepast wordt) om

materiaal van levende vlinders voor genetisch onderzoek te verzamelen zonder de vlinder te doden. Er is geen andere werkwijze mogelijk.

Fasering in de tijd is niet mogelijk, de vliegperiode is beperkt (vanaf medio juni tot medio augustus). Uit monitoringsonderzoek uitgevoerd door de Vlinderstichting in 2022, blijkt de populatiegrootte te bestaan uit 12 tot 15 vlinders. Het is onzeker hoeveel exemplaren in 2023 nog aangetroffen worden. Op basis van deze beperkte aantallen is het noodzakelijk om in het vliegseizoen van 2023 de wing clips te nemen.

Door de gekozen inrichting, planning en werkwijze wordt schade aan het donker pimpernelblauwtje zoveel mogelijk voorkomen.

Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang:

Habitatrichtlijn

- In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Als gevolg van een maai incident in 2020 is de populatie van het donker pimpernelblauwtje afgenomen tot een totale populatiegrootte van 12 tot 15 vlinders in de zomer van 2022. Zonder bijplaatsing van andere donkere pimpernelblauwtjes is de kans groot dat de enige populatie van deze vlinder in Nederland uitsterft. Voor deze bijplaatsing moet echter wel bekend zijn hoe het genetisch materiaal van de donkere pimpernelblauwtjes in Nederland eruit ziet, zodat op basis daarvan bepaald kan worden welke donkere pimpernelblauwtjes uit het buitenland bijgeplaatst kunnen worden. Doel is de soort en zijn leefgebied te behouden en in een betere staat van instandhouding te brengen.

Het bovenstaande belang weegt in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

Staat van instandhouding

De Nederlandse populatie maakt minder dan 1% uit van de Europese populatie (N2000.nl Profielendocument). Alleen in Duitsland komen nog enkele (kleine) populaties voor. Het voorkomen van het donker pimpernelblauwtje is reden tot aanwijzing van zijn leefgebied als Natura2000-gebied, met de bijbehorende (internationale) verplichting tot bescherming. In 2001 heeft de vlinder zich gevestigd in het Roerdal vanuit een kleine populatie die aan de Duitse kant van de grens lag (Anonymus 2002, Boeren 2005, Boeren et al. 2011, Remke et al. 2020, Wynhoff et al. 2005). De populatie bij Posterholt is de enige in Nederland en daardoor is voor ons land de bescherming van deze habitatrichtlijnsoort van groot belang. Inmiddels zijn de populaties aan de Duitse kant van de grens verdwenen. In 2020 is de leefomgeving van de enige Nederlandse populatie van het donker pimpernelblauwtje ernstig aangetast door een maai incident. De Nederlandse populatie is nu bijna verdwenen. De landelijke (en dus ook de provinciale) staat van instandhouding is zeer ongunstig.

Het nemen van wing clips van de laatste individuen van het donker pimpernelblauwtje in Nederland is nodig om in de toekomst deze soort bij te kunnen plaatsen en te zorgen voor een betere staat van instandhouding. Het nemen van wing clips heeft geen negatieve invloed op de staat van instandhouding, aangezien het geen negatieve effecten op de vlinder of op de populatie heeft.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van het donker pimpernelblauwtje in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

Onverminderd een vrijstelling, gedragscode of ontheffing dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.

Conclusie

Gelet op deze overwegingen wordt de gevraagde ontheffing soorten Wet natuurbescherming verleend.